Het eerste in Nederland gekweekte jong is inmiddels bij de NVB aangemeld en geringd. Foto Gerben Messelink, PGB

Is er toekomst voor de roodkopnontimalia?

Kweek insecteneters moet vangen in het wild voorkomen

De roodkopnontimalia, Alcippe brunnea, is de afgelopen twee jaar met succes ingezet in verschillende teelten om rupsen te bestrijden. De vraag van tuinbouwbedrijven naar deze vogeltjes is groot. Op dit moment worden alle roodkopnontimalia's waarin wordt gehandeld uit het wild weggevangen. Om dit wegvangen uit de natuur te beperken en om aan de vraag van de glastuinders te kunnen voldoen is het goed om de roodkopnontimalia in Nederland te kweken.

De roodkopnontimalia's zijn exotische vogeltjes en worden in Zuidoost-Azië uit de tropenbossen weggevangen. Tijdens het broedseizoen is er een verbod op het wegvangen, waardoor de timalia's niet het hele jaar door leverbaar zijn. Sinds de belangstelling van de tuinbouw voor de roodkopnontimalia is gewekt zijn er zelfs wachtlijsten bij de vogelhandelaren. Het kweken van de vogeltjes in Nederland lijkt een goede oplossing.

Door het opzetten van kweken in Nederland kan wildvang worden beperkt. Op het proefstation in Naaldwijk is dit jaar gekeken naar de mogelijkheden om de roodkopnontimalia in kassen te kweken. Tijdens eerdere kasproeven op het proefstation gingen paartjes spontaan broeden in een kas met paprika's. De plek van het nest was echter ongelukkig dicht bij een verwarmingsbuis gekozen, waardoor de embryo's in de eieren verdroogden. In een kasje met een biologische grondteelt van paprika werd in het voorjaar van dit jaar één koppel losgelaten. Gedurende het jaar werd de bestrijding van rupsen en spinnen gevolgd en is geprobeerd broedpogingen succesvol te laten zijn. De broedtijd van timalia's is van april tot juli en duurt 12 tot 14 dagen.

Een goede nestplaats

Uit eerdere proeven bleek al dat de plek waar een nest gebouwd wordt erg bepalend is voor het succes van de voortplanting. Timalia's maken komvormige nesten, het liefst op een beschutte plek waar ze een goed en stevig nest kunnen bouwen. Het ophangen van dichte nestkastjes met een ronde ingang heeft dan ook geen zin.

In de kas met grondteelt van paprika's werd kokosvezel en afbreekbaar touw als nestmateriaal aangeboden. Het koppel heeft in de periode van mei tot eind juli drie legsels gehad. Het eerste nest werd in een paprikaplant gebouwd en was gemaakt van het aangeboden nestmateriaal en dode bladeren. Het nest bleek niet erg stabiel te zijn en viel met drie jongen uit de plant. Het tweede nest werd naast een graanpol op de grond gemaakt. Er was opnieuw een legsel van drie eieren, maar slechts één ei werd uitgebroed en leverde een gezond jong op. Na het tweede nest werd een conifeer in de kas gezet om als nestboom te fungeren. In een conifeer kan goed verscholen en op een stevige plek een nest gebouwd worden. Kort na het plaatsen van een conifeer in de kas werd het derde nest in deze boom gebouwd. Ook het derde legsel bestond uit drie eitjes, waarvan er één bevrucht was en ook uitgebroed werd.

Insecten

De vogels werden dagelijks bijgevoerd met universeel voer, rozijnen en meelwormen. Wanneer de vogels jongen hebben is het verstandig het bijvoeren aan te passen. In plaats van meelwormen kunnen beter de kleinere buffalowormen worden gegeven. Dit zijn de larven van de glanzende graanschimmelkever, Alphitobius diaperinus. De larven zijn ingevroren te verkrijgen. In een grote kas zullen voldoende insecten aanwezig zijn om jonge vogeltjes groot te brengen. Bij weinig insecten kan eventueel darrenbroed worden aangeboden. Dit zijn grote eiwitrijke larven van bijen.

Registratie

Vogels die in Nederland gekweekt zijn kunnen worden geregistreerd bij de 'Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers' (NVB). Voor deze registratie is het noodzakelijk de jonge vogeltjes te ringen. Jongen van de roodkopnontimalia moeten worden geringd als ze vier tot vijf dagen oud zijn met een ringetje met een diameter van 2,7 mm. Op deze manier is het mogelijk een bestand van in Nederland gekweekte roodkopnontimalia's aan te leggen. De eerste op het proefstation gekweekte en geringde roodkopnontimalia is reeds aangemeld bij de NVB.

Gerben Messelink
PBG Naaldwijk

Probleem

We hebben een probleem. Iedereen is haastig en alles moet snel. Ook de groei van de biologische landbouw moet snel gaan, want 'de tijd is er rijp voor'. De hooggespannen verwachtingen over de groei van de biologische sector trekt ook opportunistische lieden aan. Lieden die in de reguliere sector hun sporen verdiend hebben en nu biologisch gaan. Hun houding is er één van 'professionalisme'. Het geknoei in de biologische marge moet maar eens verleden tijd worden. 'We gaan echt aanpakken en het beter doen!' In de gauwigheid wordt dan maar al te snel vergeten dat er dankzij dat geknoei in de biologische marge nu ruimte is voor deze opportunisten. Ook wordt vergeten dat biologisch niet alleen een andere manier van werken is, maar ook een andere manier van denken.

Niet alleen in de markt speelt dit. Ook in de belangenbehartiging. Gangbare denkers gaan aan de slag in de biologische sector. Als de werkgroep biologische landbouw van de LTO en de Federatie van de Biologische Boeren, de FBB, al meer dan een jaar intensief samenwerken en gezamenlijk vergaderen, teneinde een landelijke vakgroep biologische landbouw te vormen, dringt het tot gangbaar LTO door dat er een vakgroep biologische landbouw staat aan te komen. Vervolgens gaat gangbaar LTO brainstormen hoe de biologische boeren nu het beste georganiseerd zouden kunnen zijn. Zij staan er niet bij stil dat de biologische boeren dat allang weten en het al bijna een jaar in praktijk brengen. Gevolg is dat er steeds één stap voorwaarts wordt gedaan en driekwart achterwaarts. Iedereen die wel eens loopt weet hoe lastig dat gaat en hoe weinig het opschiet. Maar gelukkig is iedereen haastig en moet alles snel, zodat ook bij deze manier van voortbewegen er toch nog een redelijk tempo gehaald wordt.

Durk Oosterhof
Melkveehouder in Drachten